

Ensi vuoden talousarviossa pidettävä huoli eläkeläisten toimeentulosta

Mielipide. Hallitusohjelmaan on kirjattu, että köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen on keskeinen tavoite, joka ohjaa kaikkea hallituksen päätöksentekoa. Kirjauksen tulee näkyä valtion ensi vuoden talousarviossa.

Vaikka hallitus rakentaakin ensi vuoden talousarviota erittäin haastavassa tilanteessa, on pienituloisten eläkeläisten asemaa tarkasteltava kokonaisuutena ja haettava aidosti vaikuttavia toimia heidän tilanteensa parantamiseksi.

Merkittävässä osassa eläkeläisten toimeentulon kannalta ovat palvelut, niiden saatavuus ja saavutettavuus sekä hinta/maksutaso. Terveystalouden asiakas- ja palvelumaksut sekä lääkehoidon kustannukset eivät saa muodostua esteeksi palveluiden ja hoidon saamiselle. Niiden erilliset maksukatot tulee ehdottomasti yhdistää yhdeksi maksukatoksi, jonka taso tulee määrittellä korkeintaan täyden takuueläkkeen suuruiseksi.

Verottoman eläketulorajan jälkeen eläkkeensaajien verotus ei saa olla palkkatulon verotusta ankarampaa. Palkansaajille mahdollisesti annettavat veronkevennykset on toteutettava myös eläkkeensaajien kohdalla. Kaikissa verolinjauksissa on erityisesti huomioitava se, että välillisten verojen korottaminen kohdistuu kaikkein kipeimmin pienituloisiin ja niiden korotuksista tulee pidättäytyä ai-

”Suomeen on nyt lopultakin laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys kitketään.”

nakin välttämättömyshyödykkeiden osalta.

Kotitalousvähennys suosii hyvätuloisia

Pienituloisimmilla eläkkeensaajilla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta kotitalousvähennykseen, koska vähennys tehdään maksettusta verosta eikä heillä ole veroa maksussa. Kotitalousvähennys on tällä hetkellä ennen muuta hyvätuloisten asumisen tukimuoto sekä epätasa-arvoinen asuntokunnan koon mukaan, sillä pariskunta saa remontistaan tuplasti enemmän kuin yksin asuva.

Maksuperusteita pitää muuttaa niin että pienituloisenkin voi käyttää näitä palveluja ja näin asua pidempään omassa asunnossaan.

Vähennyksen maksimimäärää pitäisi nyt korottaa huomattavasti nykyisestä 2 250 eurosta ja vähennyksen määrä työn hinnasta on vähintäänkin palautettava entiselle 50 prosentin tasolle nykyisestä 40:stä prosentista.

Vähennystä tulee myöntää korotettuna yli 75-vuotiaille. Näin saataisiin monia myönteisiä vaikutuksia ikäihmisten itsenäiseen selviytymiseen mm. kotipalveluiden käytön lisääntymisen ja palveluasumisen mahdollisen lykkäytymisen myötä. SITRA on jo vuonna 2015 ideoinut kotitalousreformia ja asia pitää nyt ottaa vakavaan pohdintaan.

Suomeen on nyt lopultakin laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys kitketään. Tämä voidaan laatia osana hallitusohjelmaan kirjattua ikäohjelmaa.

Köyhien eläkeläisten määrä on kasvanut tilastokeskuksen tuoreimman (12.3.2020) tiedon mukaan jo 217 000 henkeen. Sosioekonomisista ryhmistä lukumääräisesti eniten pienituloisia on nimenomaan eläkkeensaajien ryhmässä. Luvut ovat vuoden 2018 lopusta, vuoden 2017 lopussa pienituloisten eläkeläisten lukumäärä oli 194 000 henkeä, joten vuoden aikana lukumäärä kasvoi hurjasti.

Veikko Ruohonen

Puheenjohtaja, EKL, Varsinais-Suomen piiri ry